

Paggawa ng isang

Enduring Power of Attorney

Ang booklet na ito ay para sa mga taga-Alberta na pinag-iisipang sumulat o baguhin ang isang Enduring Power of Attorney (EPA). Pinahihintulutan ka ng isang EPA na magplano para sa hinaharap sa pamamagitan ng pagtalaga ng ibang tao na pamahalaan ang iyong mga pinansiyal na gawain habang ikaw ay nabubuhay pa ngunit walang kakayahang gawin ito. Ang booklet na ito ay nagbibigay ng pangkalahatang impormasyon lamang, hindi ligal na payo. Kung kailangan mo ng mas detalyadong tulong o payo, tignan ang dulo ng booklet na ito para sa mga mapagkukunan.

HINDI ka dapat umasa sa booklet na ito para sa ligal na payo. Nagbibigay lamang ito ng pangkalahatang impormasyon tungkol sa batas ng Alberta. **2020**

PAGTATANGGI

Ang mga nilalaman ng booklet na ito ay ibinibigay bilang pangkalahatang impormasyon lamang. Hindi ito ligal na payo. Kung mayroon kang ligal na problema, dapat kang kumunsulta sa isang abogado.

Ang mga nilalaman ng booklet na ito ay tama sa panahon ng paggawa. Isaisip na maaaring nagkaroon na ng kasunod na mga pagbabago na ginagawang luma na ang impormasyon sa panahon na binabasa mo ito. Ang Legal Resource Centre of Alberta Ltd. ay hindi magiging responsable para sa anumang kawalan na dulot ng pagtitiwala sa o aksyon na ginawa (o hindi ginawa) bilang resulta ng impormasyong ito.

PAGKILALA

Nais naming pasalamatang ang Alberta Law Foundation at ang Department of Justice Canada para sa pagbibigay ng pondo sa pagpapatakbo, na ginagawang posible ang mga paglalathala na gaya nito.

Photo Credit: iStock 000034163880

© Legal Resource Centre of Alberta Ltd., Edmonton, Alberta • Huling Binago 2020

Tumatakbo bilang: Centre for Public Legal Education Alberta

Ang Legal Resource Center of Alberta Ltd, na tumatakbo bilang Center for Public Legal Education Alberta, ay isang organisasyong walang kita na ang misyon ay tulungan ang mga tao na maunawaan ang batas dahil nakakaapekto ito sa kanilang pang-araw-araw na buhay. Bumubuo kami ng mga simpleng wika na booklet, mga presentasyon, at iba pang mga materyales sa pag-aaral upang matulungan ang mga tao na makilala at tumugon sa kanilang mga ligal na karapatan at responsibilidad. Mayroon kaming iba't-ibang mga programa, at nagbibigay ng ligal na impormasyon at mga sanggunian sa maraming mga ligal na paksa. Para sa karagdagang impormasyon, mangyaring bumisita sa www.cplea.ca.

#800, 10050 112 Street
Edmonton, Alberta T5K 2J1

Phone 780.451.8764

Fax 780.451.2341

Email info@cplea.ca

Web www.cplea.ca

www.cplea.ca

Talaan ng Nilalaman

Ano ang Enduring Power of Attorney?	4
Paggawa ng Matibay na Kapangyarihan ng Abogado	6
Kakayahan ng Pag-iisip	6
Pagtatalaga ng Abogado	7
Mga Saksi sa Enduring Power of Attorney	8
Mga Kapangyarihan ng Abogado	9
Pagiging Epektibo	10
Saan itatago ang iyong Enduring Power of Attorney	11
Pagsuri sa isang Enduring Power of Attorney	12
Pagbawi sa isang Enduring Power of Attorney	13
Maling Pamamahala ng Enduring Power of Attorney	14
Glossary	15
Mga Mapagkukunan	18

Ano ang Enduring Power of Attorney?

Personal na Directibo

- Isang nakasulat, nilagdaan, napetsahan at nasaksihan na dokumento na nagtatalaga ng ibang tao (ang iyong Ahente) upang pangalagaan ang iyong mga personal matters o pansariling bagay (hindi kasama ang pang-pinansyal).

Para sa karagdagang impormasyon sa mga Personal Directive, tignan ang booklet ng CPLEA na tinatawag na **Making a Personal Directive**.

Para sa karagdagang impormasyon tungkol sa General Powers of Attorney, tignan ang booklet ng CPLEA na tinatawag na **General Powers of Attorney**.

Sa Alberta, ang *Powers of Attorney Act* ang gumagawa ng Enduring Powers of Attorney.

Ang Enduring Power of Attorney ("**EPA**"), ay isang nakasulat, nilagdaan, napetsahan at nasaksihan na dokumento na nagbibigay sa ibang tao ng karapatan na kumilos sa iyong ngalan patungkol sa iyong mga pinansiyal na gawain habang ikaw ay buhay pa.

Ang EPA ay **hindi** nagbibigay sa isang tao ng awtoridad na gumawa ng mga pagpapasya tungkol sa iyong pangangalaga sa kalusugan o personal na pagpapasya - para dito ay kailangan mo ng isang hiwalay na dokumento na tinatawag na isang **Personal Directive**.

Kapag gumawa ka ng isang Enduring Power of Attorney, ikaw ang "**Donor**" at ibinibigay mo ang iyong awtoridad sa ibang tao (ang iyong "**Abogado**" o "**Attorney**") upang harapin ang iyong mga pinansiyal na gawain. Nalalapat lamang ang iyong EPA habang ikaw ay buhay at matatapos na kapag namatay ka.

Kailangang sabihin ng isang EPA na ito ay patuloy na may bisa kahit na mawalan ka na ng kakayahan sa pag-iisip. Kapag hindi ito tinukoy ng iyong EPA, hindi ito isang Enduring Power of Attorney, at hindi na ito maaaring magamit sa sandaling mawalan ka na ng **kakayahan sa pag-iisip**.

Ang **kakayahan sa pag-iisip** ay ang kakayahang maunawaan ang impormasyon na may kaugnayan sa paggawa ng isang pagpapasya at ang kakayahang pahalagahan ang makatwirang nakikinita na mga kahihinatnan ng pasya.

Dapat kang magkaroon ng isang Enduring Power of Attorney dahil, kung magkaroon ka ng isang malubhang pinsala o sakit, maaaring wala ka nang kakayahang asikasuhin ang iyong mga pinansyal na gawain nang sarili mo. Ito ay tinatawag na mental incapacity o infirmity. Ang batas sa Alberta ay hindi nagpapahintulot na ang isang tao ay awtomatikong gumawa ng mga pinansyal na desisyon para sa iyo. Sa paghahanda ng isang Enduring Power of Attorney ngayon, habang mayroon kang kakayahan sa pag-iisip, magkakaroon ka ng higit na kontrol at masisiguro na ang iyong mga pinansyal na desisyon ay gagawin ng isang taong nakakakilala sa iyo at sa kung ano ang gusto mo.

Kapag walang Enduring Power of Attorney, ang iyong pamilya o isa pang may interes na partido ay kailangang mag-aplay sa hukuman sa ilalim ng *Adult Guardianship and Trusteeship Act* ng Alberta upang maging iyong **trustee**. Ang proseso ng hukuman na ito ay maaaring tumagal ng maraming buwan, kumplikado, at maaaring maging napakamahal. Maaari rin itong magresulta sa isang tao na namamahala sa iyong pananalapi na hindi mo pinili.

Ang isang Enduring Power of Attorney ay maaaring hindi epektibo sa labas ng Alberta.

Ang isang Enduring Power of Attorney ay tatagal hanggang:

- mamatay ka;
- bawiin (kanselahin) mo ito;
- tukuyin ng isang korte na ang Enduring Power of Attorney ay wala nang epekto;
- ang hukuman ay nagkaloob ng **utos ng trusteeship** para sa iyo; o
- namatay ang iyong Abogado o nagbitiw o ipinagkaloob ang isang utos ng trusteeship sa taong iyon at walang **Alternate Attorney** na hahalili.

Maaari kang magkaroon ng higit sa isang EPA na may bisa sa parehong panahon. Halimbawa, maaaring mayroon kang iba't-ibang mga dokumento para sa iba't-ibang mga layunin. Subalit maaari itong maging nakalilito kung ang higit sa isang EPA ay nagbibigay ng parehong mga kapangyarihan sa iba't-ibang mga tao. Gayundin, kung ang iyong mga EPA ay salungat sa isa't-isa sa ilang mga bagay, ang direksyon ng bagong EPA ang may bisa at ang direksyon sa mas lumang EPA ay walang bisa.

Trustee – Ng isang **nakatatanda**, isang tao na pinangalanan bilang trustee sa isang trusteeship na ginawa sa ilalim ng seksyon 46 ng *Adult Guardianship and Trusteeship Act* ng Alberta. Ang trustee ng isang matanda ay may awtoridad na gumawa ng mga pinansyal na desisyon para sa matandang iyon.

Trusteeship order – Ng isang **matanda**, isang utos ng hukuman na ginawa sa ilalim ng seksyon 46 ng *Adult Guardianship and Trusteeship Act* ng Alberta bilang tugon sa aplikasyon ng isang tao na humiling na mapangalanan ang trustee ng matanda.

Alternatibong Abogado (Alternate Attorney) – Isang tao na pinangalanan sa isang Kapangyarihan ng Abogado (Power of Attorney) upang kumilos kung ang isa pang Abogado ay hindi makakilos.

Paggawa ng Matibay na Kapangyarihan ng Abogado

Sa Alberta, ang isang Enduring Power of Attorney ay dapat na nakasulat, at dapat na napetsahan at nilagdaan mo (ang Donor) at ng isang saksi, nang magkasama. Dapat na ikaw ay 18 taong gulang o higit pa, at dapat, sa oras ng paglagda, naunawaan ang kalikasan at epekto ng dokumento.

Kung hindi ka pisikal na maaaring lumagda, ang iyong EPA ay maaaring lagdaan ng ibang tao para sa iyo - ngunit ang taong iyon ay hindi maaaring maging ang Abogado na pinangalanan o ang **asawa** o **ang adult interdependent partner** ng iyong Abogado.

Bilang karagdagan, upang maging Enduring Power of Attorney ang isang dokumento, **dapat** nitong ipahiwatig na ito ay magpapatuloy, o magiging epektibo, kapag nawala na ang kakayahan sa pag-iisip ng Donor.

Maaari kang gumawa ng sarili mong EPA o maaari kang kumuha ng isang abogado upang tulungan ka.

Kakayahan sa Pag-iisip

Ang pagkakaroon ng kakayahan sa pag-iisip na kinakailangan sa paggawa ng Enduring Power of Attorney ay nangangahulugan na ikaw ay:

- alam ang mga ari-arian na mayroon ka at ang tinantiyang halaga ng mga ito;
- may kamalayan sa iyong mga tungkulin sa mga taong pinansyal na umaasa sa iyo;
- alam kung anong awtoridad ang ibinibigay mo sa iyong Abogado;
- alam na ang iyong Abogado ay kinakailangan na magpaliwanag para sa mga pagpapasya na ginawa nila tungkol sa iyong mga pinansiyal na gawain;
- alam na, hangga't may kakayahan ka sa pag-iisip, ay maaari mong bawiin (kanselahin) ang iyong EPA;
- naiintindihan na kung hindi pamamahalaan ng maayos ng iyong Abogado ang iyong ari-arian, ay maaaring mabawasan ang halaga nito; at
- naiintindihan na laging mayroong pagkakataon na maaaring gamitin ng iyong Abogado ang kanilang awtoridad sa maling paraan.

Kung nababahala ka na mayroong maaaring humamon sa iyong kakayahan sa pag-iisip, dapat magpagawa ka sa iyong Abogado ng iyong Enduring Power of Attorney. Maaari ka ring humingi sa iyong doktor ng isang liham na nagsasabi na may kakayahan ka sa pag-iisip.

Kahit na gawin mo ang mga hakbang na ito, laging posible para sa isang tao na humiling sa isang hukom na wakasan ang iyong EPA, at maaaring gawin ito ng isang hukom kung isasaalang-alang nila na ito ay nasa iyong pinakamahusay na interes.

Pagtatalaga ng Abogado

Ang terminong “Abogado” ay tumutukoy sa tao o mga taong pinili mo upang kumilos sa ngalan mo patungkol sa iyong pinansiyal na gawain. Ang iyong Abogado ay dapat na hindi bababa sa 18 taong gulang at may kakayahan sa pag-iisip.

Ang iyong Abogado ay dapat ding:

- maging matapat at mapagkakatiwalaan;
- kayang gumawa ng magandang trabaho;
- may panahon at pagpayag na gawin ang trabaho;
- alam ang iyong mga kagustuhan at pangkalahatang hangarin; at
- isang taong maaasahan mo upang kumilos sa iyong pinakamahusay na interes.

Ito ay kumbinyente, ngunit hindi sapilitan, na ikaw at ang iyong Abogado ay naninirahan sa parehong lalawigan.

Maaari mong pangalanan ang isa o higit pang mga Abogado upang kumilos nang sabay (**Mga Co-Attorney**). Maaari mong kailanganin na kumilos nang magkasama ang iyong mga Co-Attorney (“jointly”) o maaari mong gawin silang magkahiwalay at magkasama (“severally and jointly”). Kung maaari silang kumilos nang “severally and jointly”, ang alinman sa iyong mga Abogado ay maaaring kumilos nang mag-isa para sa iyo. Halimbawa, kung ang isa ay wala o may sakit, ang isa pa ay makakalagda ng mga tseke o makakapagbigay ng mga tagubilin sa iyo. Kung hindi mo tinukoy na maaari silang kumilos nang hiwalay, kailangan nilang gawin ang lahat nang magkasama. Isaisip na ang pagpapangalan ng mga Co-Attorney ay maaaring gawing mas kumplikado ang mga bagay-bagay kung ang mga desisyon ay kailangang gawin nang mabilis.

Asawa (Spouse) –
Isang tao kung saan ang isang tao ay ligal na ikinasal.

Adult interdependent partner – Isang tao kung kanino mayroon kang isang adult interdependent relationship.

Adult interdependent relationship – Isang termino na natatangi sa Alberta para sa mga relasyon sa labas ng kasal at pinamamahalaan ng *Adult Interdependent Relationships Act* ng Alberta.

Para sa karagdagang impormasyon tungkol sa mga responsibilidad ng isang Abogado, tignan ang booklet ng CPLEA na tinatawag na **Being an Attorney**.

Mga Asset – Ang mga pag-aari mo. Maaaring kasama sa Mga Asset (ari-arian) ang mga bagay gaya ng pera, lupa, pamumuhunan at personal na pag-aari gaya ng alahas at kasangkapan.

Benepisyaryo (Beneficiary) – Ng isang **trust**, isang tao (indibidwal o organisasyon) na tatanggap ng benepisyo mula sa isang trust.

Trust – Ang trust ay isang paraan ng paghawak sa ari-arian. Ang isang indibidwal o isang kumpanya, na tinawag na trustee, ay may hawak at namamahala sa ari-arian para sa kapakinabangan ng ibang tao o mga tao, na tinatawag na mga beneficiary.

Kung papangalanan mo ang mga Co-Attorney, dapat mong isama ang ilang paraan upang malutas nila ang mga hindi pagkakaunawaan kung mayroon man.

Dapat mo ring pangalanan ang di bababa sa isang **Alternate Attorney** na maaaring kumilos kapag namatay ang iyong Abogado, mawalan ng kakayahan ng pag-iisip o hindi makakilos para sa iyo. Kung papangalanan mo ang ilang mga kahalili, dapat kang maging malinaw sa kung anong pagkakasunud-sunod sila dapat kumilos.

Kung nais magbitiw ng iyong Abogado sa sandaling epektibo na ang iyong Enduring Power of Attorney at nagsimula nang kumilos ang iyong Abogado, dapat na mag-aplay ang iyong Abogado sa hukuman para sa pahintulot na magbitiw. Tinatawag itong “renouncing”. Kapag pinayagan ng hukuman na mag-renounce ang iyong Abogado, dapat bigyan ka ng iyong Abogado ng abiso ng kanilang pagtalikod.

Kung walang makakilos sa mga Abogado, Co-Attorneys, o Alternate Attorney na pinangalanan sa iyong Enduring Power of Attorney, ang iyong EPA ay hindi magiging balido, at dapat kang gumawa ng bago.

Mga Saksi sa Enduring Power of Attorney

Ang sinumang 18 taong gulang o higit pa at may kakayahan sa pag-iisip ay maaaring saksihan ang iyong Enduring Power of Attorney. Kailangan na ikaw at ang iyong saksi ay magkasama at nakita ang paglagda ng bawat isa sa dokumento upang maging may bisa ito. Ang isang saksi ay dapat kumilos nang may magandang kalooban at dapat tumanggi na masaksihan ang EPA kung mayroon silang dahilan upang pagdudahan ang iyong kakayahan sa pag-iisip.

Ang ilang tao ay hindi maaaring maging saksi:

- Sinumang wala pang 18 taong gulang;
- Sinumang may kakulangan sa pag-iisip;
- Ang taong pinangalanan na Abogado (Kabilang ang Co-Attorney o Alternate Attorney);
- ang asawa o adult interdependent partner ng taong pinangalanan bilang Abogado;

- ang asawa o adult interdependent partner ng Donor;
- isang taong lumagda sa EPA sa ngalan ng Donor; o
- ang asawa o adult interdependent partner ng taong lumagda sa EPA sa ngalan ng Donor.

Mga Kapangyarihan ng Abogado

Ang iyong Abogado ay magagawa ang halos anumang magagawa mo tungkol sa iyong pananalapi, maliban kung partikular na nililimitahan mo ang kanilang mga kapangyarihan.

Dapat mong isaalang-alang kung anong mga uri ng desisyon sa pananalapi ang kailangang gawin ng Abogado. Ito ba ay magiging simpleng pagbabangko at pagbabayad ng mga bayarin lamang? O mayroon ka bang mga pamumuhunan o mga pinauupahang pag-aari na kailangan pamahalaan ng iyong Abogado?

Ang iyong Abogado ay maaaring:

- kumilos para sa iyong mga pag-aaring lupa, kabilang ang pagbili at pagbebenta ng mga pag-aari (kung partikular na binigyan mo sila ng kapangyarihang ito);
- ihanda at isumite ang iyong mga income tax return at gumawa ng anumang iba pang mga desisyon sa buwis para sa iyo;
- gamitin ang iyong **mga ari-arian** para sa iyong pagpapangatili, edukasyon, benepisyo, pangangalagang medikal at suporta;
- gamitin ang iyong mga ari-arian para sa pagpapangatili at suporta ng iyong asawa o mga anak;
- kumuha ng mga taong tutulong sa iyo, tulad ng mga service provider, abogado, o accountant;
- panatilihin **ang mga trust** para sa mga anak o iba pang mga benepisyaryo;
- kumilos para sa anumang mga interes sa negosyo o pamumuhunan na mayroon ka; o
- magbayad ng mga gastusin para sa mga personal na pagpapasyang ginawa sa ilalim ng iyong Personal Directive.

Kailangang sundin ng mga abogado ang mga patakaran tungkol sa mga pamumuhunan sa pananalapi na itinakda sa *Trustees Act* ng Alberta. Ang *Trustees Act* ay naglalatag ng mga patakaran tungkol sa mga uri ng pamumuhunan na maaaring gawin ng mga trustee sa ngalan ng ibang tao.

Ang iyong EPA ay maaaring magkakabisa sa loob lamang ng maikling panahon o maaaring maging epektibo sa loob ng mahabang panahon. Mahalagang magplano para sa pangmatagalan.

Ang isang Abogado ay hindi maaaring:

- baguhin o gumawa ng bagong Habilin para sa iyo;
- baguhin o gumawa ng bagong Enduring Power of Attorney para sa iyo;
- baguhin o gumawa ng bagong Personal Directive para sa iyo;
- baguhin ang iyong pagtatalaga ng benepisyaryo sa iyong mga RRSP, pensyon o mga polisiya sa seguro sa buhay; o
- gumawa ng mga desisyon tungkol sa iyong pangangalaga sa kalusugan o personal na mga bagay.

Tandaan na kapag nilimitahan mo ang mga kapangyarihan ng iyong Abogado, hindi nila magagawang magpasya sa mga bagay na labas sa kanilang kapangyarihan. Kung walang sinuman ang may awtoridad na gumawa ng mga pagpapasyang ito, may kailangang mag-aplay sa korte upang maging iyong **trustee**.

Kung nais mong mabayaran ang iyong Abogado para sa pagkilos para sa iyo, dapat mong partikular na isaad ito sa iyong EPA. Kung wala kang sasabihing kahit ano sa iyong EPA, ang iyong Abogado ay maaaring mag-aplay sa hukuman para sa makatwiran at makatarungang kabayaran para sa pagkilos bilang iyong Abogado.

Maaaring nais mong isama ang isang probisyon na nagsasaad na ang iyong Abogado ay kinakailangang panatilihinang kompidensiyal ang iyong impormasyon sa pananalapi. Kailangang ibahagi ng iyong Abogado ang sapat na impormasyon upang maisagawa ang kanilang mga tungkulin at sundin ang batas. Kung hindi, dapat igalang ng iyong Abogado ang iyong pribasiya.

Pagiging Epektibo

Ang Iyong Enduring Power of Attorney ay maaaring maging epektibo sa isa sa dalawang paraan:

1. Maaari itong agarang maging epektibo sa sandaling ito ay nalagdaan at magpapatuloy kahit na ikaw ay mawalan ng kakayahan sa pag-iisip sa hinaharap; o
2. Magiging epektibo lamang ito sa isang itinakdang petsa sa hinaharap o kapag nangyari ang isang tukoy na kaganapan. Ang isang tukoy na kaganapan ay maaaring kapag nawalan ka ng kakayahan sa pag-iisip. Maaari itong tawagin na isang "springing" EPA dahil ito ay "lulukso" sa bisa kapag nangyari ang tukoy na kaganapan.

Dapat ipahayag ng iyong EPA kung sino ang dapat gumawa ng nakasulat na deklarasyon na nangyari na ang tiyak na petsa o kaganapan na ito. Maaari mong ibigay ang kapangyarihang ito sa iyong Abogado o sa ibang tao. Kung ang iyong EPA ay hindi nagpahayag kung sino ang gagawa ng nakasulat na deklarasyong ito, ang dalawang doktor ay kailangang gumawa ng nakasulat na deklarasyon.

Saan itatago ang iyong Enduring Power of Attorney

Kapag nakumpleto at nalagdaan na ang iyong EPA, maaari mong gawin ang isa o higit pa sa mga sumusunod:

1. Maaari mong ilagay ang iyong orihinal na EPA sa isang ligtas na lugar na alam ng iyong Abogado at maaaring ma-akses nang mabilis kung kinakailangan.
2. Maaari kang gumawa ng maraming mga orihinal na iyong EPA upang mapanatili mo ang isang orihinal at mabigyan din ng mga orihinal ang iyong Abogado at Alternatibong Abogado.
3. Maaari mong iwanan ang orihinal sa isang mapagkakatiwalaang tao, tulad ng isang abogado, na may tukoy na mga tagubilin tungkol sa kung kailan ito ilalabas. Subalit, kung gagawin mo ito, tandaan na maaaring mga taon, kung sakali, bago kailanganin ang iyong EPA, at ang taong pinag-iwanan mo ay maaaring lumipat o namatay na.
4. Maaari mong ipaalam sa mga miyembro ng iyong pamilya, accountant o iba pang mga pinagkakatiwalaang tagapayo na mayroon kang isang EPA. Maaari ka ring mag-iwan ng kopya sa kanila. Dapat kang gumawa ng isang listahan ng mga taong pinagbigyan mo ng kopya upang maaari mo ring ipaalam sa kanila ang anumang mga pagbabago sa hinaharap.

Sa karamihan ng mga sitwasyon, ang isang photocopy ng iyong EPA ay hindi sapat. Ang mga tao o kumpanya na iyong nakikipag-ugnayan ay kailangang makita ang alinman sa isang orihinal o isang **notarized na kopya.**

Notarized copy –
Isang dokumento na napatunayan ng isang notaryo bilang isang tunay na kopya ng orihinal.

Sa Alberta, ang isang notary o notaryo ay isang taong binigyan ng kapangyarihan ng *Notaries and Commissioners Act* upang patunayan ang mga dokumento.

Pagsuri sa isang Enduring Power of Attorney

Pagsuri sa iyong Enduring Power of Attorney:

- di bababa sa isang beses sa isang taon;
- tuwing may mga mahahalagang pagbabago sa iyong pakikipag-ugnayan sa iba;
- kung ang sinuman sa iyong mga kapamilya, o ibang malapit sa iyo, ay naghiwalay, nag-asawa o namatay;
- kung namatay ang iyong Abogado o sinabi na hindi na nila kaya o hindi na sila pumapayag na kumilos para sa iyo; o
- kung may mga makabuluhang pagbabago sa iyong kalusugan.

Matapos mong suriin ang iyong EPA, maaari kang magpasya kung kailangan itong baguhin.

**Kung ikaw ay First Nations at karaniwang nakatira sa reserve,
maaaring naiiba ang batas.**

Ang *Indian Act* ay nalalapat sa iyo.

Para sa karagdagang impormasyon, makipag-ugnayan sa:

Bearpaw Education

780.428.0187 o www.bearpaweducation.ca o

Indigenous and Northern Affairs Canada

<https://www.aadnc-aandc.gc.ca/eng/1100100032357/1100100032361>

Pagbawi sa isang Enduring Power of Attorney

Sa Alberta, ang pag-aasawa o pagpasok sa isang personal na relasyon sa matanda ay hindi makakaapekto sa pagiging balido ng isang Enduring Power of Attorney. Hindi rin makakaapekto ang paghihiwalay, diborsyo, o pagkamatay.

Hangga't mayroon kang kakayahan sa pag-iisip, maaari mong bawiin ang iyong EPA anumang oras. Maaari itong gawin sa ilang paraan:

1. Maaaring sabihin ng iyong EPA na babawiin ito kapag nangyari ang isang tiyak na kaganapan at sa gayon ang iyong EPA ay babawiin sa petsa ng kaganapang iyon.
2. Maaari kang gumawa ng isang bagong EPA na sumasalungat sa isang naunang EPA. Ang iyong dating EPA ay binawi para lamang sa mga pagkakasalungat at ang natitira ay may bisa pa rin.
3. Maaari kang gumawa ng bagong EPA na malinaw na nagsasabing binabawi nito ang lahat ng mga nakaraang EPA.
4. Maaari kang sumulat ng isang pahayag na malinaw na nagsasabing binabawi mo ang iyong EPA.

Hindi importante kung paano mo bawiin ang iyong EPA, sa bawat kaso ang dokumento ay dapat na nakasulat.

Kapag nabawi mo na ang iyong EPA, dapat mong:

- agad na sabihin sa iyong Abogado dahil wala na silang awtoridad na kumilos para sa iyo. Kung hindi mo sasabihin sa iyong Abogado, maaaring hindi nila alam na wala na silang awtoridad at maaari silang patuloy na kumilos. Maari kang maitali sa anumang pagkilos na gagawin ng Abogado hanggang sa maipalam mo sa kanila na binawi mo na ang EPA; at
- ipaalam sa ibang tao na kasangkot sa iyong mga usapin sa pananalapi, tulad ng mga accountant, abogado, mga kasosyo sa negosyo, mga bangko, atbp. upang hindi sila kumuha ng anumang karagdagang mga tagubilin mula sa iyong Abogado; at
- kunin ang orihinal (at binawi na) na EPA mula sa iyong Abogado, at sa sino man na may mga kopya o orihinal, at sirain ang lahat upang maiwasan ang pagkalito.

Kung nagmamay-ari ka ng isang bahay o iba pang real estate, maaari mong iparehistro sa isang abogado ng abiso sa pagbawi sa titulo ng ari-arian sa ari-arian upang maiwasan ang anumang hindi awtorisadong aksyon.

Maling pamamahala ng Enduring Power of Attorney

Labag sa batas ang maling paggamit ng isang Enduring Power of Attorney. Ang iyong Abogado ay dapat kumilos sa iyong pinakamahusay na interes.

Kung ang iyong Abogado ay hindi kumikilos sa iyong pinakamahusay na interes, may ilang mga pagpipilian:

1. Kung mayroon ka pang kakayahan sa pag-iisip, maaari mong piliing bawiin ang iyong EPA at gumawa ng bago (at pangalanan ang ibang Abogado); o
2. Maaari kang humiling ng isang buong accounting mula sa iyong Abogado ng lahat ng mga desisyon na kanilang ginawa sa ilalim ng iyong EPA. Kung hindi ibibigay ng iyong Abogado ang impormasyong ito, maaari mong hilingin sa korte na mag-utos na ang Abogado ay magbigay ng isang accounting. Kung wala ka nang kakayahan sa pag-iisip, maaaring mag-aplay sa korte ang sinumang **interesadong tao** para sa utos na ito para sa iyo. Ang korte ay maaaring magbigay ng anumang kautusan na itinuturing nitong naaangkop para sa mga pangyayari.
3. Ang sinumang **interesadong tao** ay maaaring mag-aplay sa korte para sa isang utos na nagwawakas sa EPA. Maaaring wakasan ng hukuman ang EPA kung ang hukuman ay naniniwala na iyon ay para sa iyong mga pinakamahuhusay na interes. Hindi mapapangalanan ng korte ang isang bagong abogado ngunit maaari nitong idirekta na ang taong interesado ay magdala ng isang aplikasyon para sa isang **utos ng trustmanship** at maaari nitong hirangin ang isang tao na maging iyong pansamantalang trustee hanggang sa maipagkaloob ang utos ng trusteehip.

Ang *Powers of Attorney Act* ay hindi inilalarawan kung sino ang isang "interesadong tao". Ang korte ay may kapangyarihan upang pagpasyahan ito.

Glossary

Abogado (Attorney)

Isang taong pinangalanan upang kumilos sa ngalan ng Donor sa isang Kapangyarihan ng Abogado o isang Matibay na Kapangyarihan ng Abogado (Enduring Power of Attorney).

adult interdependent partner

Isang tao kung kanino mayroon kang isang adult interdependent relationship.

adult interdependent relationship

Isang termino na natatangi sa Alberta para sa mga relasyon sa labas ng kasal at pinamamahalaan ng *Adult Interdependent Relationships Act* ng Alberta.

Isang itong "relasyon ng pagtutulungan" sa pagitan ng dalawang tao na:

- nagsasama nang tatlong taon o higit pa; o
- nagsasama at may anak na, sa pamamagitan ng panganganak o pag-ampon; o
- lumagda sa isang adult interdependent partner agreement.

Ang isang "relasyon ng pagtutulungan" ay umiiral kung saan ang dalawang tao ay:

- magkatuwang sa buhay ng isa't-isa; at
- emosyonal na nakatuon sa isa't-isa; at
- gumana bilang isang pang-ekonomiya at pang-tahanang yunit.

Ahente (agent)

Isang taong pinangalanan sa isang Personal na Direktibo para gumawa ng mga pansariling pagpapasya sa ngalan ng Maker.

Alternatibong Abogado (Alternate Attorney)

Isang tao na pinangalanan sa isang Kapangyarihan ng Abogado (Power of Attorney) upang kumilos kung ang isa pang Abogado ay hindi makakilos.

Asawa (Spouse)

Isang tao kung saan ang isang tao ay ligal na ikinasal.

Benepisyaryo (Beneficiary)

Ng isang **estate**, isang tao (indibidwal o organisasyon) na magmamana ng lahat o bahagi ng estate ng namatay na tao.

Ng isang **trust**, isang tao (indibidwal o organisasyon) na tatanggap ng benepisyo mula sa isang trust.

Co-Attorney

Isang Abogado na may kapangyarihan sa parehong panahon ng isa pang Abogado. Ang kapangyarihan ay maaaring para sa parehong mga pinansyal na pagpapasya o para sa ibang mga pinansyal na pagpapasya. Ang mga Co-Attorney ay maaaring magkaroon ng mga 'magkasani' (joint) na kapangyarihan (dapat silang magdesisyon nang magkasama) o 'magkasani at iba pa' na mga kapangyarihan (maaaring magpasya ang alinmang Abogado).

Donor

Isang tao na gumagawa ng isang Kapangyarihan ng Abogado o isang Matibay na Kapangyarihan ng Abogado.

Habilin (Will)

Isang ligal na pahayag sa kung paano nais ng isang tao na ipamigay ang kanyang ari-arian pagkatapos niyang mamatay.

Kapangyarihan ng Abogado (Power of Attorney)

Isang nakasulat, nilagdaan, napetsahan at nasaksihan na dokumento na nagbibigay sa ibang tao (ang iyong Abogado) ng karapatan na kumilos sa iyong ngalan patungkol sa iyong mga pinansiyal na gawain habang ikaw ay buhay pa. Ang isang Power of Attorney ay maaaring para sa isang tiyak na pagkilos, isang tiyak na tagal ng panahon, o pangkalahatan.

Kkakayahan ng pag-iisip (mental capacity)

Ang kakayahang maunawaan ang impormasyon na may kaugnayan sa paggawa ng isang pagpapasya at ang kakayahang pahalagahan ang makatwirang nakikinita na mga kahihinatnan ng pasya.

Matibay na Kapangyarihan ng Abogado (Enduring Power of Attorney)

Isang uri ng Kapangyarihan ng Attorney na nagpapatuloy kahit na nawalan ka ng kakayahan sa pag-iisip.

Personal na Directibo (Personal Directive)

Isang nakasulat, nilagdaan, napetsahan at nasaksihan na dokumento na nagtatalaga ng ibang tao (ang iyong Ahente) upang pangalagaan ang iyong mga personall matters o pansariling bagay (hindi kasama ang pang-pinansyal).

Trust

Ang trust ay isang paraan ng paghawak sa ari-arian. Ang isang indibidwal o isang kumpanya, na tinawag na trustee, ay may hawak at namamahala sa ari-arian para sa kapakinabangan ng ibang tao o mga tao, na tinatawag na mga beneficiary.

Trustee

Ng isang **nakatatanda**, isang tao na pinangalanan bilang trustee sa isang trusteeship na ginawa sa ilalim ng seksyon 46 ng *Adult Guardianship and Trusteeship Act* ng Alberta. Ang trustee ng isang matanda ay may awtoridad na gumawa ng mga pinansiyal na desisyon para sa matandang iyon.

Ng isang **trust**, ang taong responsable sa paghawak at pamamahala ng ari-arian sa isang trust para sa pakinabang ng mga beneficiary.

trusteeship order

Ng isang **matanda**, isang utos ng hukuman na ginawa sa ilalim ng seksyon 46 ng *Adult Guardianship and Trusteeship Act* ng Alberta bilang tugon sa aplikasyon ng isang tao na humiling na mapangalanan ang trustee ng matanda.

Mga Mapagkukunan

Mga Batas

Alberta Queen's Printer

Para sa libreng kopyang elektroniko o print ng mga Batas o Regulasyon

Website: www.qp.alberta.ca

Mga Serbisyo ng Pamahalaan at Hukuman

Pamahalaan ng Alberta

www.alberta.ca

Mga Hukuman ng Alberta

www.albertacourts.ca

Resolution and Court Administration Services (RCAS)

Mga serbisyong pang-resolusyon at pang-korte sa buong Alberta.

Sentro ng Pakikipag-ugnayan:
1.855.738.4747

<https://www.alberta.ca/rcas.aspx>

Alberta Supports

Tumulong sa pag-akses ng higit sa 30 na mga programa at 120 na mga serbisyong pang-komunidad.

Toll-free: 1.877.644.9992

Office of the Public Guardian and Trustee

Mga serbisyo at suporta para sa mga nangangailangang taga-Alberta at sa kanilang mga pamilya.

Toll-free: 310.0000 pagkatapos 780.422.1868

www.alberta.ca/office-public-guardian-trustee.aspx

Protection for Persons in Care (PPC)

I-ulat ang pang-aabuso sa mga may edad na tumatanggap ng pangangalaga o suporta mula sa mga pampublikong pinopondohan na mga tagapagbigay ng serbisyo.

Toll-free: 1.888.357.9339

www.alberta.ca/report-abuse-to-protection-for-persons-in-care.aspx

Mga Serbisyong Ligal

Law Society of Alberta Lawyer Referral Service

Magbibigay ng pangalan ng tatlong abogado. Ang bawat abogado ay magbibigay ng 30 minuto na libreng konsultasyon.

Toll-free: 1.800.661.1095

<https://www.lawsociety.ab.ca/public/lawyer-referral/>

Legal Aid Alberta

Toll-free: 1.866.845.3425

www.legalaid.ab.ca

Edmonton Community Legal Clinic (ECLC)

Ligal na klinika sa Edmonton. Tumawag para sa mga oras at pagiging karapat-dapat.

780.702.1725

www.eclc.ca

Calgary Legal Guidance (CLG)

Ligal na klinika sa Calgary. Tumawag para sa mga oras at pagiging karapat-dapat.

403.234.9266

<http://clg.ab.ca>

Community Legal Clinic – Central Alberta

Ligal na klinika sa Central Alberta. Tumawag para sa mga oras at pagiging karapat-dapat.

Central Alberta: 403.314.9129

Fort McMurray: 587.674.2282

Lloydminster: 587.789.0727

Medicine Hat: 403.712.1021

www.communitylegalclinic.net

Grande Prairie Legal Guidance

Ligal na klinika sa Grande Prairie. Tumawag para sa mga oras at pagiging karapat-dapat.

780.882.0036

www.gplg.ca

Lethbridge Legal Guidance

Ligal na klinika sa Lethbridge. Tumawag para sa mga oras at pagiging karapat-dapat.

403.380.6338

<http://www.lethbridgelegalguidance.ca/>

Dial-A-Law

Naka-rekord na ligal na impormasyon na magagamit nang 24 oras bawat araw, 7 na araw bawat linggo.

Toll-free: 1.800.332.1091

<http://clg.ab.ca/programs-services/dial-a-law/>

Mga Mapagkukunan ng Mga Nakatatanda

Older Adult Knowledge Network

Ligal na impormasyon sa mga batas ng Canada para sa mga may edad.

www.oaknet.ca

Seniors Association of Greater Edmonton (SAGE)

780.423.5510

www.MySage.ca

Kerby Centre (Calgary)

403.265.0661

<https://www.kerbycentre.com/>

Golden Circle Senior Resource Centre (Calgary)

403.343.6074

www.goldencircle.ca

Paggawa ng isang

Enduring Power of Attorney

Ang booklet ng ito ay isa sa maraming mga paglalathala na ginawa ng Centre for Public Legal Education Alberta. Ang lahat ng mga paglalathala ay makikita at maaaring i-download nang libre sa pamamagitan ng pagbisita sa www.cplea.ca/publications o sa www.cplea.ca/store

Kasama sa iba pang mga paglalathala na may kaugnayan sa paksang ito na maaaring magustuhan mo ay:

- Paggawa ng Habilin
- Paggawa ng Personal na Direktibo
- Paggawa ng Matibay na Kapangyarihan ng Abogado
- Ang Pagiging Ahente
- Ang Pagiging Personal na Kinatawan
- Ang Pagiging Abogado sa Ilalim ng Matibay na Kapangyarihan ng Abogado
- Mga Pangkalahatang Kapangyarihan ng Abogado
- Batas sa Pangangalaga ng Nakatatanda at Pagiging Katiwala
- Mga Lolo't Lola at Ang Iyong Mga Apo
- Pang-aabuso sa Nakatatanda

Espesyal na pasasalamat sa **Alberta Law Foundation** at sa **Department of Justice Canada** para sa pagbibigay ng pondo sa pagpapatakbo, na ginagawang posible ang mga paglalathala na gaya nito.

Alberta **LAW**
FOUNDATION

Department of Justice
Canada

Ministère de la Justice
Canada

Centre for
Public
cplea
Legal Education
Alberta

Phone 780.451.8764
Fax 780.451.2341
Email info@cplea.ca
Web www.cplea.ca

HINDI ka dapat umasa sa booklet na ito para sa ligal na payo. Nagbibigay lamang ito ng pangkalahatang impormasyon tungkol sa batas ng Alberta. **2020**